

REPIN – RUNDTUR I UTSTÄLLNINGEN FÖR SKOLOR

ILJA REPIN: *Självporträtt, 1887. Tretiakovgalleriet, Moskva.*

Ilja Repin Ilja Repin var en rysk konstnär som är känd för sina porträtt av kejsare och berömda konstnärer, för stora målningar som föreställer större folksamlingar, men även som skildrare av hur de fattigas liv såg ut i verkligheten. Repin levde för cirka 100 år sedan, men han är fortfarande en populär och känd

Ilja Repin vid tebordet, villa Penaty, 1910-talet.

konstnär. Han anses vara en mycket skicklig tecknare och målare. Hans sätt att återge människor med psykologisk noggrannhet beundras. I sina porträtt lyckades han alltså avbilda modellernas känslor och personlighet. Vilka iakttagelser, tankar och känslor väcker verken hos dig?

ATENEUM

STUDIER OCH TIDEN I PARIS

Sal 3.1

ILJA REPIN: *Pråmdragare vid Volga*, 1870–1873. Ryska museet, S:t Petersburg.

Pråmdragare vid Volga hör till Repins mest kända målningar. Konstnären arbetade med verket i tre år, och målningen väckte stor uppmärksamhet och beundran. En del ondgjorde sig dock över att målningen återgav de ryska arbetarnas usla förhållanden. Kanske ansåg de att det inte var bra för Rysslands rykte.

På bilden finns elva män som ser trötta ut. De drar en båt efter sig, en pråm som transporterar varor på en stor flod. Pråmen har drivit nedåt med strömmen, men den måste dras motströms. Bilden

beskriver en förgången tid då båtarna inte ännu var försedda med motor. Tänk dig människor som drar ett stort fartyg – vilket tungt arbete!

Se noga på personerna på bilden och deras minspel. Välj en av dem. Vad avslöjar hans min och ställning för dig? Vad tror du han tänker på?

Visste du? Den berömda Volga är kontinenten Europas längsta flod. Den är 3 685 kilometer lång och fortfarande en viktig transportled. På målningen ser man också att Volga är en bred flod.

STUDIER OCH TIDEN I PARIS

Sal 3.1

ILJA REPIN:

Sadko i havskungens rike, 1876. Ryska museet, S:t Petersburg.

För målningen *Pråmdragare vid Volga* fick Repin en penningpremie som möjliggjorde en resa utomlands. Han reste alltså till Frankrike, Paris. Där besökte han museer, blev bekant med andra konstnärer och målade tavlor. I Paris blev också *Sadko* färdig, vars motiv är lånat från en rysk saga. Sadko var en äventyrslysten handelsman som besökte havets konung i ett undervattensrike. Han spelade harpa/kantele så bra att kungen inte ville släppa iväg

honom. Enligt sägnen erbjöd kungen honom också en hustru. Sadko ska just välja vem han vill ha.

Se noga på målningen.

- Hur ser man att det är en undervattensbild?
- Finns det något sagoaktigt i bilden? Vad?
- Vad tror du, vem väljer Sadko?
Vad får dig att tro det?
- Vad tycker du, kan man välja en man eller hustru?

FANTISERA TILLSAMMANS:

Målningens berättelse

Den första inleder berättelsen med de kända orden: Det var en gång ... Efter ett par meningar fortsätter följande person. Till hurdana äventyr leder ni undervattensfolket? Kom ihåg någon ska skriva ner er berättelse.

REPIN SOM TECKNARE

Sal 3.2 och sal 3.5

ILJA REPIN: Person- och handstudie, odaterad. Finlands Nationalgalleri / Konstmuseet Ateneum.

Ilja Repin var intresserad av allt omkring honom, och han tecknade mycket var han än befann sig. Eftersom Repin var begåvad och intresserad, och eftersom han övade så mycket, är hans teckningar mycket skickligt gjorda. Vad tycker du?

Det är lätt att ta med sig teckningsgrejor som man kan göra skisser med och öva till exempel inför en stor målning. Här har Repin övat sig på händer i olika positioner.

GÖR HEMMA ELLER I SKOLAN:

Ansiktspussel

Du behöver en blyertspenna, papper och en spegel. Spegeln ska gärna stå på bordet nära dig. Välj en del av ditt ansikte, till exempel ett öga eller munnen. Iaktta först noggrant. Hurdan är formen? Finns där linjer? Ljusa och mörka partier? Du kan teckna flera bilder av den detalj du valt på samma papper. Prova också olika miner. Hur tecknar du en fundersam mun? En rynkad näsa? Ett leende öga?

KONSTNÄRSPORTRÄTT

Sal 3.4

ILJA REPIN: *Porträtt av kompositören Modest Musorgskij, 1881. Tretiakovgalleriet, Moskva.*

ILJA REPIN: *Porträtt av pianisten Sophie Menter, 1887. Tretiakovgalleriet, Moskva.*

Repin var intresserad av människor, och kan du tänka dig, han gjorde över 2000 porträtt! Flera av dem föreställer hans vänner, konstnärer, författare, musiker och skådespelare. Han avbildade också alldeles vanliga, och rentav fattiga, hårt prövade människor då han fascinerades av deras uttrycksfulla väsen.

Här ser du porträtt av en känd kompositör och en pianist. Repin målade ofta sin modell utan detaljer

eller föremål i bakgrunden som kunde ha berättat något om modellen. Han koncentrerade sig istället på modellens ansikte, på blicken och ställningen, och ofta ger de också en stark känsla av modellens karaktär. Personerna i hans målningar ser märkligt verkliga ut även om de är målade med pensel på duk. Det är roligt att fundera på hurdana de avbildade människorna har varit, vad de har tänkt på när de har suttit modell för Repin.

GÖR TILLSAMMANS I MUSEET ELLER I SKOLAN:

Talande huvud

Du behöver penna och papper (eller ni kan svara muntligt på frågan). Välj ett intressant porträtt. Vad tänker och känner personen? Skriv ner minst tre frågor i jag-form, som om du var just den personen. Alla berättar sedan vilken person de har valt och läser upp personens tankar för de andra.

Du kan hitta på dina meningar helt själv, eller fortsätta på dessa:

- Till min natur är jag ...
- Idag har jag ...
- Snart kommer jag att ...
- Om jag fick bestämma ...
- Jag tycker det är fint att ...
- Jag drömmer om att ...

DEN BROKIGA RYSKHETEN

Sal 3.9

ILJA REPIN: *Zaporogkosacker skriver brev till den turkiske sultanen, 1880–1891, Ryska museet, S:t Petersburg.*

Får man skratta i ett museum? Visst får man! I många av Repins målningar finns det mycket människor, och de har alla sina egna miner och gester. På den här målningen ser det ut som om alla hade omåttligt roligt. Repin har målat den utgående från delvis verkliga händelser. Händelsen inträffade långt tidigare i historien under rysk-turkiska kriget 1671–1681. Männerna på bilden är kosacker som svarar på ett brev av den turkiske sultanen som kräver att de ska vara sultanen trogna. Det ser ut som om kosackerna var av annan åsikt. De vill vara fria.

Bilden är en verklig skrattfest, där finns många olika slags skratt. Vilka olika skratt hittar du på bilden? Gapskratt? Fnitter? Hånskratt? Tjutande skratt? Ett stilla flin? Kiknande, hysteriskt skratt som inte vill ta slut, ögonen tåras och man får ont i magen? Flera skratt?

Männerna ser alla olika ut och är olika klädda, flera av dem bär vapen. Vad tror du när du ser på bilden – är männen skurkar eller hjältar? Vad är det i bilden som får dig att tro det?

GÖR SJÄLV I SKOLAN ELLER HEMMA:

Sprudlande gruppbild

Du behöver vaxkritor, papper, pensel och vattenfärger. Be en vän eller en familjemedlem att vara modell. Hen får välja en effektiv ställning, t.ex. med händerna i sidorna eller stående med breda ben. Iakttu noggrant och teckna ställningen med endast kritstreck, du behöver inte alls teckna ansikten eller detaljer. Ta en ny krita och be att modellen intar en ny ställning. Det gör inget om linjerna går på varandra. Fyll pappret med många figurer med olika färgers kritor. Hurdan stämning bildar figurerna? Måla med vattenfärg på kritstrecken. Du kan betona någon teckning med mörkare eller starkare färg. Avsluta med att ge teckningen ett namn.

TERIJOKI OCH TIDEN I FINLAND

Sal 3.12

ILJA REPIN: *Vilken frihet!*, 1903, Rysska museet.

Vilken fantastisk våg! En kvinna och en man springer som barn i havets vågor – fullt påklädda! År 1903 flyttade Repin till Kuokkala i Terijoki tillsammans med sin hustru Natalja Nordmann. De bodde i en vacker trävilla omgiven av natur och hade många gäster – konstnärer och vänner. Det sägs att Repin då var mycket lycklig. Gynnsamma vindar, rentav glättig glädjeyra finns med också i den här målningen. Granska bilden nog. Vad tror du att konstnären

vill säga med målningens namn? Vad betyder ordet « frihet » för dig?

Visste du? Ryssland genomgick stora förändringar under Repins livstid. Kejsardömet föll sönder och det blev revolution. Det var oroliga tider. Kejsardömet föll år 1917, och efter ett långvarigt inbördeskrig bildades Sovjetunionen 1922. År 1918 blev Kuokkala en del av Finland. Repin bodde där fram till sin död.

GÖR SJÄLV I SKOLAN ELLER HEMMA:

Om jag var ett hav

Du behöver vax- eller oljekritor, vattenfärg, pensel och papper. Du kan också bara använda vattenfärg om du så önskar. Är du ett lugnt eller stormigt hav? Är det morgon, dag, kväll eller natt? Finns det något spännande under ytan? Teckna din egen sinnestämning först med krita och måla sedan över med vattenfärg. Du kan fukta pappret med rent vatten innan du börjar måla. Se hur färgerna blandar sig olika på vått papper! Lyckas du få vattnets rörelse att synas?

TEXT:

Ateneums publikarbete

ÖVERSÄTTNING:

Barbara Cederqvist, Tomi Snellman, Kseniya Kaverina

GRAFISK DESIGN:

Rami Laine

BILDER:

©Tretiakovgalleriet i Moskva

©Ryska museet i S:t Petersburg

Finlands Nationalgalleri / Hannu Aaltonen, Jenni Nurminen,
Hannu Pakarinen samt Finlands Nationalgalleri / Arkivsamlingarna

Grigori Breneffs Repin-arkiv

Konstmuseet Ateneum / Finlands Nationalgalleri 2021

Konstmuseet Ateneum/ Finlands Nationalgalleri

Brunnsgatan 2, 00100 Helsingfors

Telefon: 0294 500 401

ainfo@ateneum.fi

www.ateneum.fi

ATENEUM